

בשני שנות שונים. רק בשטח אחד הוסר האיסור על שימוש במלים זרות: בשטח הטכניקה וההמצאות החדשיות כרדיו וטלגרף.

שנת ראשונה זאת היתה קצרה ביותר: הי קומוניסטים מנו למעלה משלוש רכבות איש ואילו הפאנאיאריאנים מנו פחות מאלף.

אולם למערכה נכנס גורם אחר: יחידות חזקות של משטרה וצבא הופיעו במקום, פיזרו את הפגנת סודה, רדפו אחרי חבריה עד למועדונם. לאחר קרב אבנים קצר התפרצו שוטרים וחיילים אל תוך המועדון, שברו את הרהיטים, פצעו עשרות והרגו שניים מן המתבצרים בו.

למחרת הופיע מגשי זאדה בתרועה: „אנו הוכחנו לעולם את פרצופם האמיתי של הי קומוניסטים. די לנו בשכר של פעולת המשי טרה והצבא נגדם. אולם זה לא הכל! הוא הבטיח, „אנו עוד נמשיך מחיל אל חיל עד שמולדתנו הפרסית האצילה תהיה משוחררת מכל עבדי הזרים השפלים והפלוטוקרטים היהודים!“

תורכיה

פגיעה בזכר המנהיג

„יחליפו או לא יחליפו?“

זוהי שאלה חשובה מאד בתורכיה היום. הכוונה היא לשפה בה כתובים תחוקת הרי פובליקה וחוקיה הרשמיים. האם יישארו ב נוסחם הנוכחי, כתובים לפי סגנון השפה הי חדשה או שיוחלף הנוסח בהתאם לשפה הי שנה?

לזרים עלולה הבעייה להראות אקדמית בלבד. אך בתורכיה תופס הפולמוס סביבה את הכותרות הראשיות בעיתונים וחברי הא ספה הלאומית יצטרכו לדון בה בישיבתם השנתית.

פרשנים מדיניים מנבאים ויכוחים סוערים, ביחוד מאחר שדעות הצירים באספה מחול קות לפי קיום מפלגתיים. בדרך כלל תומכים אנשי המפלגה הדימוקרטית (מפלגת השל טון) בשינוי ואילו התנגדות צירי המפלגה היפובליקאית העממית מגיעה לשיאים פא נאטיים.

שמות שונים. הנוסחה הנוכחית של התחוקה נכתבה ב-1944, בשפה תורכית מטוהרת, ממנה נמחקה כל מלה שאינה ממור צא תורכי טהור, ביחוד אלה שנלקחו מער בית ופרסית; במקומן הומצאו מלים חד שות משורש תורכי. מאז חזרה התורכית המטוהרת לא רק לתחוקה אלא לכל המסמ כיס הרשמיים ולכל ספרי הלימוד של בתי הספר והאוניברסיטות.

השמוש המהפכני ביותר בשפה החדשה הוא בבתי-הספר. צעיר המסיים את לימודיו במשפטים, למשל, באוניברסיטת אנקרה, אי נו יכול לקרוא ספרים שנכתבו לפני הרי פורמה. לכך הוא נזקק לעזרת אביו או סבו, חניך האסכולה הישנה.

אולם לא רק בני תורכיה נתקלים בקשיי לשון: זר המבקר בארץ עלול להתבלבל לחלוטין — בעוד העם מדבר תורכית בלתי מטוהרת כתובים כל המודעות הציבוריות, העיתונים והספרים תורכית חדשה. התוצאה היא עצם או מוסד נקרא בפי אנשים שונים

זימים ושאר ירקות

בהחלט **ראובן אדוני**. המנהל הבלונדי של המדור לאדמות מוברות במשרד החקל-אות לחוג את נשואיו עם המורה **שולמית אדלר** מצא דרך מקורית להעשרת התפריט: לכל הזמנה (כתובה בדיו על פקז) צירף פסוק: „נא להביא אתך עגבניות כבושות, זימים, מלפפונים ושאר ירקות.“

מנהל מחלקת הלימודים התורנסיי בסוכנות היהודית, **הרב זאב גורל**, הטיף כאיש מזרחי מוסר לאפיקורסים. שאל הרב האמרי קאי במסיבת הסברה: „כלום ידוע לכם ש כל דולר אמריקאי נושא את הכתובת על אלוהים בסחוננו! מה היו אימרים תושבי ישראל לוא היתה סיסמה זאת מופיעה על שטרות הכסף הישראלים? הגיב אפיקורס

אך האיש העומד בראש התנועה להחזרת השפה הישנה, פרופסור פואד קופרולו, שר החוץ התורכי, רחוק ממגמות ריאקציוניות אלה. תביעה העיקרית בשינוי בנוסח הת חוקה באה מאחר שמלים רבות השגורות ב שפה הרשמית לא נקלטו בשפת יום יום של

ראובן ושולמית אדוני

לתפריט נישואין, עגבניות ומלפפונים

העם ועל כן יש להחליפן. כוונתו למנוע בכך בילבול לשוני ברחוב התורכי, לו תגי רום אי קליטת מלים מסוימות בשפה הרשי מית, על-ידי העם. ובו תומכים 204 צירי המפלגה הדימוקרטית באספה הלאומית.

אנשי האופוזיציה חושבים אחרת: „עתה הוא רק דורש להחליף כמה מלים, הם מת רעמים, „מחר ירצו לבטל את כל השפה הי חדשה.“ ואילו עתונם אולוט, המופיע באני קרה, רואה בכל העניין קשר הרסני הרוצה להחזיר את תורכיה אחורה לתקופה שלפני מהפכת כמאל אטאטורק. „זאת לא רק פגי עה בזכר המנהיג,“ הוא כותב, „זוהי גם חרפה לעם התורכי השואף לקידמה.“

מן הקהל: „השאלוהים הוא הכסוי היחיד למטבע הישראלי!“

כספים ושאר עניינים

דאגותיו הכספיות של **אריק מרייה רימברק** היו מעטות. אחר שמכר את הטופס השמונה מיליון של בעמרב אין כל חדש (שהוחרם פומבית שלוש פעמים — איטליה: 1929, גרמניה — 1933, ברית-המועצות והי דימוקרטיות העממיות: 1949) הפך גם ספי רו האחרון, ניצוץ החיים, תולדות אסירי מחנה ריכוז גרמני בשלהי מלחמת העולם השנייה הצלחה רבתית שאיפשרה לו להמי שיך בחייו המרווחים בפאריס.

מירד (שמעון צהמרא) **שיף** יצא במטוס

למיאמי ביטש, פלורידה, ארצות-הברית אחר שוכה בהיתר יציאה ואשרת כניסה אמריק-אית תוך שלוש שעות. סיבת יציאתו: הב את גויית רעו **פאול גילר**, 31, ותיק מחל ומנהגים אורחי שנהרג בהתנגשות בין מכר גית לרכבת בצפון תל-אביב. מלבד זאת יט פל הסופר-הכלכלן שיף בעזבונו הספרותי של הסופר-המהגנס גילר שנמכנות הכתיבה שלו נמצאו דפים של רומן הן בבעיות הי גועים והמתאר את חייה של בת-עורבת פיליפינית. גילר ששירת בפיליפינים ועבד בקובה התעניין במיוחד בבעיות של חכוכים עדתיים שנוצרו בישראל עם קיבוץ הגליות. לסיכורי התאונות של המשתתפים בסרט ארבע חמשים וחמש, המוקדש למניעת תארי גות (ראה השער) נוסף סיפור חדש בשעת צילום בתחנת משטרת הצפון, תל-אביב נפי לה מצלמת הענק, כמעט והרגה את הבמאי **אריה לאהולה**, פגעה ברגלו של הצלם. בקונצרט הפרויה של **לנה הורן**, סיפר הקונפונטייה **שמואל פיישר** על שיחה (מיזינית) שהיתה לו עם אמריקאי התלונן האמריקאי: בישראל מדברים רק על בשר, ביצים ושמנת. בעוד שאצלנו באמריקה מדב רים על ענייני תרבות, נפש ולב. השיב ל פיישר: „מה אפשר לעשות, כל אחד מדבר על מה שאין לו.“

מלחים ושאר אנשים

גלוייה שנשאה את בול חוף השנהב האפי ריקאי עוררה את תשומת לב קינדי הוואר בחיפה. השולח — **רב חובל** (אייק) **אהרונוביץ**, עכת מפקד צפונית, המביא מטען עצים מן הקוננו הבלגית. כשנשאל **נימרוד** (המרד על היס) **אשר** שאנייתו, ריכרד בורנד, השייכת לחברת עתיד, חזרה השבוע לארץ, אם הוא מתגעגע חזרה לחברת שהם (שסירבה להחזירו לע בודה) ענה בשלילה, אך ניחם את שואליו: „שמעתי שגם חברת שוהם אינה מתגעגעת כל כך אלי.“

בהרשעת הפועל המזרחי ואגודת ישראל וכה ראש עיריית חיפה המפאיי, **אבא חור שי**, לסעודה כשרה למהירין בקבלת הפנים המהודרת שנוצרה לו מטעם עיריית ניויורק במלון הכאר ואלדורף אסטוריה. אחר של מפלגות הדתיות נודע על קבלת הפנים פנו למקבל הפנים הרשמי מטעם העירייה שנוענה להסברתם, ציחה להכין את הארוחה במסעי זה כשרה, להביאה משם למלון שמטבחו טרף.

המנצח **איגור מרקוביץ** זכר את חברי התזמורת הישראלית, שיגר להם חבילות מזון משוייץ בשיעור של חבילה אחת לאיש אחד. הסברו: קשה לנגן על קיבה ריקה. מנהלם הראשי של בניני האומה **אלכסנר דר עזר** הודיע השבוע: „איני בטוח אם הבניינים יהיו גמורים במועד או אם לא, אך דבר אחד אני יודע, 16 לאפריל 1953, בשעה ארבע אחר הצהרים בדיוק, תפתח אישיות בינלאומית את תערוכת כיבוש הי שמה במקום זה! האישיות: **טריגוזה לי**, מזכיר אוי.״

העולם הוא

אחרי הכל, זיוף זה זיוף, אולם ההחלטה לא היתה קשה. כל דבר טוב מרחיפה נצחית ביו הכוכבים. היא כתבה את מכתב ההמלצה, הושיטה אותו מעל לראשה. מיד שמעה שריקה אדירה — משך רוח. במהירות עצומה ססה קדימה, עד שראתה מרחוק עצם מוזר, לא היה זה כוכב ככל הכוכבים. הוא לא היה עגול. הוא נראה מייבב, כמו טוביה. קץ המסע התקרב, הכוכב המרובע גדל והלך.

מרחפת בין הכוכבים מבלי שתוכל לנוע קדימה או אחורנית. היא נבהלה מאד. מה תעשה? מהשבות קדחתניות ניקרו במוחה. היא נזכרה בכל מיני סיפורים — איך עלי אנשים לגובה. ופתאום צץ הרעיון הנכון — האם לא עלה מוטקה הגינני כמו כלום מנער שליח לפקיד ממשלתי סוג יגי כשקיבל פתקת המלצה מדודו המפאייניק?

כשחזרה הכרתה אל רותי מצאה את עצמה במצב משונה. היא ריחפה בחלל הריק, מוחץ לאוירו של כדור הארץ. עוצמת ההתפוצצות דחפה אותה קדימה היא הרי גישה אח עצמה אומללה נורא. היה לה קר, והיא ראתה מרחוק את מולדתה ככוכב זעיר הנעלם במהירות. אולם התקוה להפתקות חדשות ניחמה אותה. רותי לא ידעה כמה זמן ססה כך בחלל. אך לפתע בא שינוי — עוצמת ההתפוצצות פגה, והיא נשארה